

THƯƠNG NHỚ HUYỀN TRÂN

CAO VỊ KHANH

Khi Huyền Trân gá thân lấy đất đâu biết mình vừa làm một cuộc hoán đổi quá sức dị thường. Sử không chép lại những cuộc thương-thuyết-mật đàm ngã giá nhùng nhằng nhủng nhểng ra sao. Chỉ biết sau khi nàng bước xuống thuyền hoa vào Đồ Bàn thì lãnh thổ Đại Việt rộng thêm vài ngàn dặm vuông.
Hai châu Ô Lý vương ngàn dặm...

Sử lại càng không nói gì hết đến cái đêm động phòng vương giả. Không biết nàng có được các cô cung nữ Chàm đua nhau tắm gội bụi cát đường xa bằng nước giếng ướp hoa lài hoa sứ, xông tẩm trầm hương quế mộc, chải tóc bằng lược ngà cài trâm bằng sừng tê giác hay không ? Và cái ông vua họ Chế sửa soạn mình mấy ra sao. Sử không nói gì hết đến cái đêm giường loan chiếu phụng. Chỉ biết sau đó, trong dân gian nẩy ra tiếng chắc lưỡi nghe mà xót ruột. **Tiếc thay cây quế giữa rừng. Để cho thằng Mán thằng Mường nó leo.**

Đã sang đầu thiên niên kỷ thứ ba rồi, chúa đã rao giảng nhân ái đâu từ hơn hai ngàn năm nay, tuyên ngôn nhân quyền nhân bản đã được yết thị kêu rêu khắp hang cùng ngõ hẻm thì cũng không dại gì mà đi nói đến cái chuyện có thể bị kết tội là kỳ thị chủng tộc. Mà điều không nói thì lại cứ thấy tưng tưng làm sao.

Thử nghĩ coi, tắm thân lá ngọc cành vàng, nếu không chim sa cá lặn thì chắc cũng nguyệt thẹn hoa nhường. Mà nếu chim hoa trắng cá không chịu thua thì những con tim son trẻ của các bậc vương tôn công tử, mấy tay phong lưu mã thượng, cái đám tài-tinh-thiên-cổ-lụy nơi đất thần kinh văn vật chắc cũng đã hơn một lần rụng rời thua thiệt. Ai đâu không biết chớ hỏi thử cái ông Thượng tướng Trần Khắc Chung thì chắc biết.

Cái mối tình vừa tầm đúng cỡ đó không biết rấp lại từ lúc nào và trên những hành lang thăm thẳm của cấm cung đã có gì là kỷ niệm hay không nhưng chắc không ít thì nhiều cũng làm vừa lòng thế gian. Người quốc sắc phải gặp kẻ thiên tài. Vây đó. Khởi bàn cãi lời thôi. Khởi hít hà tiếc rề.

Vây mà không. Chuyện đòi lại tréo ngoe đến đổi. Cái cuộc sinh tồn ăn nên làm ra của dân tộc Việt nó quan trọng đến nỗi phải đem so đo rùng quế Chiêm Thành trên gò đào gái Việt.

Lấy thêm ngàn dặm đất mà không gây một đầu thương mề một mũi kiếm chắc ai nấy đều bằng lòng. Tuy nhiên có ai nghe được tiếng kêu thương của da thịt kêu sa trong cuộc chung chạ đó. **Chiều chiều mây phủ Hải Vân. Chim kêu ghènh đá găm thân em buồn.** Đến bây giờ găm lại cũng còn buồn lây... Không phải buồn vì cái chuyện trai Hời gái Việt. Nếu đã yêu nhau thì nói chi đến màu da trắng đen vàng đỏ. Rồi còn ba cái thứ ngôn ngữ ông-nói-gà-bà-nói-vịt thì có sá chi. Người ta còn thiếu gì cách để mò mẫm vào đời nhau sâu sát hơn nhiều. Buồn là buồn cái chuyện mưu mô đem tắm thân đàn bà con gái ra đánh đổi giang sơn. Cả nước từ vua quan đến sĩ thứ không biết nghĩ sao lại hè nhau dựa vào một tấm hường nhan mỏng đánh. Từ Chiêu Quân đến Huyền Trân cũng vẫn y tấn tuồng cũ. Có nghe ra không những giọt nước mắt tủi hờn.

Hai tuần trước một người bạn về từ Đài Loan ghé thăm kể chuyện những nàng huyền-trân thời mới. Từ nhiều năm nay, những cuộc mua bán gái Việt sang làm vợ (vợ bé, vợ lẽ, vợ nhỏ...) cho những ông tàu góa bụa, những anh con-trời ế ẩm, tật nguyên... rất thịnh hành theo đúng truyền thống thể thiếp Trung Hoa. Nhất là những gái quê nghèo nản dốt nát. Thịnh hành đến nỗi có cả những

agence chuyên lo mai mối ăn công. Người bạn dường như xúc động lắm trước nỗi cay đắng ê chề khi thực tế đã xảy ra không đúng như lời rao bán và từ đó là mối sầu tha hương dằng dặc. Chiều chiều mây phủ Đài Loan... Cô gái quê thay cha thay mẹ gánh trả món nợ đời bằng cái vốn liếng xác thịt. Tệ hơn nữa đôi khi còn bị trao đổi như một món hàng thừa thãi. Từ lúc nào, ở Việt Nam, cái chuyện bán vợ đợ con trở thành thời thượng.

Người đời sau nghe kể chuyện Huyền Trân với tấm lòng thương vay khóc mướn. Người đời nay nghe kể chuyện gái Việt sang Tàu có thêm một chút bút rứt hổ thẹn. Nhưng thử hỏi có ai đau được cái đau của những tấm thân bị chiếm đoạt dẫu có thuận lòng với bất cứ lý do nào thì cũng không phải vì lý do tình yêu.

Mấy tháng trước trên một số báo Văn có đăng một truyện ngắn của Phạm Thị Ngọc Liên, Đồi hoang, đọc xong mà muốn đổ mồ hôi hột. Truyện kể một người đàn ông tàn tật, xấu xí và bị bắt lợc tình dục. Anh ta bỏ phé đời mình ở một xó núi hẻo lánh. Hay chính cuộc đời đã phé bỏ anh ta với tất cả sự khiếm khuyết bất hạnh đó. Cái khao khát duy nhất của người đàn ông cô độc là được biết một lần thế nào là hạnh-phúc-oà-vỡ trên mình một người đàn bà. Và cách thức duy nhất để thoả mãn cơn ản ức tình dục đó (sau khi đã bị nước non làng xóm xung quanh chê cười tránh né) là mượn người em trai tốt mã giả dạng khách thương sang VN cưới (mua?) gái VN về làm vợ. Khung truyện là cái khoảng tối ảm đục của sinh lý bị dồn nén và trên đó là số phận của cô gái cô thế bị đóng đinh trần trường trên thập giá của một thời đại kỳ cục. Cô gái VN biến thành vật thí thân cho một kinh nghiệm dục tình nghe ra không phải là không tội nghiệp nhưng cũng không phải là không cay đắng.

Dĩ nhiên không ai khờ dại đến nỗi đi tin tiểu thuyết là hoàn toàn sự thật. Và cũng không ai ngây thơ đến độ nghĩ rằng tiểu thuyết là trăm phần hư cấu. Nhưng mà một phần trăm sự thật cũng đã là điều đáng suy nghĩ phải không ?

Từ cái chuyện Huyền Trân đời Trần đến chuyện huyền-trân thời này có khác gì nhau đâu. Cũng vẫn là một cuộc đổi chác không fair play chút nào. Một đằng cầm chuôi một đằng nắm lưỡi. Trước sau gì người đàn bà vẫn chịu phần thua thiệt. Ai đời chỉ có một nhúm thanh xuân mà cũng phải đem ra hạ giá rao bán cho đành.

Nói lòng vòng rồi bỗng nghĩ đến ta. Hơn hai mươi mấy năm bỏ nước đi ở xứ người có thiếu gì những huyền-trân. Cả một đám lợc có mấy ai chọn được cho mình nơi gá nghĩa chung thân phải đôi vừa lứa. Thiếu gì tay kiêu bạt đã bó mình lơ lơ láo láo giữa những xưởng thợ mênh mông. Thiếu gì người chữ nghĩa bẽ bẽ giả ngây giả dại đằng sau những kho hàng ảm bụi. Còn biết bao nhiêu trang đài một thuở cũng đành bồi lảm tấm hồng nhan làm Mẹ mốc cho yên. Mớ tài hoa tài trí tài năng tài tình cầm bằng như hệ lợc bỏ-thì-thương-mà-vương-thì-

tội thôi thì quên phức cho được việc cặp-ràng với lại phu thê... tiếc thay cây quế giữa rừng...

Bạn xa

Tháng rồi nghe bạn bị chủ Mỹ cho nghỉ việc sau gần hai mươi năm tận tụy phục vụ. Ở xa không rót được cho bạn ly rượu tống tiễn cái nghiệp ba-đấu-gạo của Đào Tiềm. Mà lại muốn ngửa mặt lên trời khóc ba tiếng rồi cười ba tiếng. Sao thấy bạn cũng lại là một thứ huyền-trân. Tài năng bạn, hào khí bạn... đem gá thân cho lũ chủ trọng tiền hơn nhân nghĩa, cho đám tư bản không biên giới thì có khác gì Huyền Trân vượt đèo Hải Vân rồi, chiều chiều nghe chim kêu ghèngh đá... lữ mà ngó lại thân mình thế nào chẳng có lúc giựt mình mình lại thương mình xót xa.

Tôi gọi em, huyền-trân, đã mất uổng ngọc ngà trong cuộc sàng sảy lừa lọc của định mạng.

Huyền Trân ơi
Huyền Trân ơi
Mùa xuân rồi
Giờ đây chín vạn bông trời nở
Riêng có lòng ta khép lại thôi (*)

Cao Vi.khanh

(*) thơ Nguyễn Bính